





Stad op zich Lowlands 2015

Lowlands is een bijzonder festival. Punt. Met een enorm terrein dat zich qua aanwezige voorzieningen en diensten kan meten met een stad als Assen en met elk jaar nieuwe creatieve ideeën die later vaak hun weg vinden naar andere festivals, is Lowlands naast een festival ook een laboratorium en kweekvijver voor evenementenland. Wij lieten ons graag meenemen door LOC7000 en Mojo, de partijen die al sinds jaar en dag Lowlands maken.

Fotografie Joost Franken en Marcel Krijgsman



DE BIJDRAGE VAN STAGECO

Stageco Nederland bouwt op Lowlands alle podia. "Alle honderd objecten zijn berekend op wind en overige belastingen", legt Eddie Slotboom uit. "Binnen Lowlands is er een windmanagement waarbij items rondom nooduitgangen hoger berekend worden dan overige. Wij bouwen Lowlands al vanaf dag één en zijn vaste partner binnen het Lowlands-team. Het is een project dat het gehele jaar hier binnen Stageco loopt."

- Ruim 100 items, 466 ton aan contragewicht en 430 mandagen.
- Ruim 4000m² vloer.
- Ruim 10 kilometer aan staanders
- Ruim 20 kilometer aan liggers

Mojo en LOC7000 zijn in een joint venture de eigenaren van Lowlands. Van begin af aan hebben die partijen samen Lowlands van de grond af aan opgebouwd tot wat het nu is: een trendsetend festival dat sowieso in Nederland zijn gelijke niet kent. Voor Maarten van Lokven – met LOC7000 zo'n beetje verantwoordelijk voor alles behalve de technische productie op het festivalterrein – is het inmiddels de 21e keer dat hij bij het festival betrokken is. "Vergunningverleningen, alles wat met veiligheid en mobiliteit te maken heeft, security, EHBO, cabins, stroom, sanitair, horeca en de munten...het valt allemaal onder onze verantwoordelijkheid", vertelt hij een paar dagen voor Lowlands 2015 losbarst. Zelfs na 21 jaar is dat overigens geen routineklus, benadrukt hij: "Dat klinkt sowieso wat te negatief, maar het is inmiddels wel

een zichzelf sturende organisatie. Dit team doet het al heel lang. We hebben een inhoudelijke kant en een uitvoerende kant, waarbij de uitvoerende kant produceert wat de inhoudelijke kant verzint."

24-UURS ECONOMIE

Lowlands is ook voor Van Lokven een speciale klus, met name omdat het logistiek gezien ontzettend interessant is. "We hebben een terrein van 140 hectare tot onze beschikking en dat is echt heel wat anders dan 60.000 man op drie hectare op bijvoorbeeld het Malieveld", legt hij uit. "Je moet wel heel het terrein inrichten natuurlijk, maar dat is ook meteen het leuke eraan. Logistiek gezien is het echt een leuke klus. Er is heel veel materiaal waar je wat mee kunt doen, op een hoog niveau ook, en je hebt leuke bud-

getten tot je beschikking. Voor mij maakt dat het eigenlijk wel de leukste klus om te doen." De budgetten zijn dus goed, maar volgens Van Lokven is dat ook wel nodig: "Dit project draait honderd uur achter elkaar door, het is echt een 24-uurs economie. Om dat beheersbaar te houden, zal je investeringen moeten doen."

RUIMTELIJKE ORDENING

Die investeringen zijn de afgelopen jaren ook gedaan in het festivalterrein. En zo kan het dat zelfs na bijna zestig uur regen het gras op het terrein er nog prima bij ligt. "We hebben de afgelopen jaren maatregelen getroffen, waardoor we op een goede manier kunnen blijven bouwen. We hebben veel verhardingen aangelegd en kunnen overall bijkomen zonder dat we over het gras hoeven te rijden", verklaart Van Lokven. "Het is een fantastisch terrein waar we de afgelopen 23 jaar veel hebben kunnen doen. Het is echt ruimtelijke ordening, planologie

wat we hier doen. Aan de ene kant is het een festival net als andere festivals die buiten opgebouwd worden, maar de planologie die hier in zit zorgt ervoor dat je het allemaal op een heel gestructureerde manier kunt doen.

"Als je kijkt naar welke voorzieningen hier allemaal zijn, dan kun je het vergelijken met een stad als Assen of Hoorn."

Echt ideaal!" Vorig jaar werd bijvoorbeeld een groot parkeerterrein voor 18.000 auto's heringericht. "Toen hier in 1993 begonnen werd met Lowlands, was al bekend dat zo'n 40 hectare van het terrein ooit gebruikt zou gaan worden voor ecologische hoofdstructuren. Dat moment was aangebroken en dat betekende dat we opeens een stuk

minder parkeerterrein hadden. Toen is flink geïnvesteerd om de auto's een stuk gecomprimeerder kwijt te kunnen op dezelfde oppervlakte. Leuke civieltechnische uitdaging was dat, maar het is goed gegaan."

Het is al met al alsof het Lowlandsterrein een gemeente op zich is, met eigen ruimtelijke ordening en eigen voorzieningen. Van Lokven kan het alleen maar beamen: "Als je kijkt naar welke voorzieningen hier allemaal zijn, dan kun je het vergelijken met een stad als Assen of Hoorn. Een eigen medische post – een klein ziekenhuisje met een aantal intensive cares eigenlijk -, een apotheek, een justitiepost waar zaken direct afgehandeld kunnen worden, alle civiele diensten die er normaliter in een stad zijn, hebben we hier ook."

VANUIT BEZOEKER

Aan Lowlands wordt het hele jaar door gewerkt, onder andere door een manage-



De bijdrage van Creative Technology

CT (Creative Technology) is een van 's werelds leading AV bedrijven op het gebied van projectie, LED schermen, camerafaciliteiten, intercomoplossingen en audiosystemen. Wereldwijde toonaangevende evenementen vertrouwen op de producten en diensten van CT. Olympische Spelen in o.a. London en Sochi, European Games in Baku, Symphonica in Rosso, Vrienden van Amstel, North Sea Jazz Festival en uiteraard Lowlands. Op Lowlands voorziet CT diverse LED schermen, waaronder ROE MC7H outdoor LED. "De helderheid en het hoge contrast van de MC7H maakt dat dit product bij uitstek geschikt is voor outdoor toepassingen", legt Jeroen Boere uit. ROE Visual beschikt over diverse certificaten, waaronder bijvoorbeeld voor wind-load berekeningen. Vooral voor outdoor evenementen, waarbij veiligheid hoog in het vaandel staat, is dit een welkome aanvulling. "Naast MC7H is er ook gebruik gemaakt van de door CT geïntroduceerde Glux10 10mm outdoor carbon SMD LED. Dit product is dermate licht in gewicht dat het prima toepasbaar is in podia en tenten waarbij goed meegedacht moet worden in haalbaarheid van het creatieve ontwerp." In totaal voorziet CT in 500m² LED-producten, variërend van 3mm tot 30mm. Naast zowel indoor als outdoor LED voorziet CT diverse podia van projectie en andere video oplossingen, denk hierbij aan image processing, content-payout en complexe glasvezel verbindingen. Boere: "Al met al weer een uitdagend project om binnen enkele dagen te realiseren."



CREATIVE
TECHNOLOGY



www.ctholland.com



CREW SERVICES

< the perfect match for your event! >

Wij leveren gemotiveerd en gekwalificeerd personeel voor de op- en afbouw van evenementen en beurzen. L!nQ Crew Services is onderdeel van L!nQ Event Group.

T: 085 4864 650 (24/7 bereikbaar)

E: planning@linqeventgroup.nl

I: www.linqeventgroup.nl



"Adverteerders
aller landen opgelet."

Jan Driessen, voorzitter
Bond van Adverteerders



Een adverteerder die wil weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertentie kijkt of een titel het HOI-keurmerk heeft. Dan zijn de oplagecijfers gecontroleerd en zijn de advertentietarieven daarop gebaseerd. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk.
HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl



De bijdrage van GIGTECH

GIGTECH is als specialist in ICT oplossingen voor evenementen gevraagd om alle ICT faciliteiten die het festival nodig heeft aan te leggen. Over het gigantische terrein wordt ongeveer vijf kilometer glasvezelkabel uitgerold, bijna dubbel zoveel UTP bekabeling en ruim 50 WiFi access points om alle partijen van een stabiele internetverbinding te voorzien. "Dankzij de glasvezelring en onze mobiele datacenters ontstaat er een netwerk dat gebouwd is om storingsvrij de gehele periode te functioneren", vertelt Andrew Rijnbeek. De aangelegde verbindingen worden gebruikt voor zeer uiteenlopende doelen. Een greep uit de afnemers: productie, artiesten, pers, radio en televisie, muntautomaten, toegangscontrole, camerasystemen, geluids- en frequentiemetingen en politie en brandweer. Ook Lowlands heeft meerdere calamiteitenruimtes die worden voorzien van verbindingen en koppelingen met diverse diensten. GIGTECH levert daarnaast ook de vaste telefonie voor de locaties waar dit noodzakelijk is. Rijnbeek: "Nieuw dit jaar is het verzoek om ook WiFi te leveren voor het publiek. Dit op twaalf locaties waar de horecableinen zijn en de festivalganger even kan zitten." GIGTECH heeft voor deze 'dichtbevolkte gebieden' de perfecte oplossing waarbij de access points voldoende bandbreedte krijgen en voldoende capaciteit hebben om iedereen direct van een goede verbinding te kunnen voorzien.

mentteam van mensen van Mojo en LOC7000. Met dat team wordt altijd vooruitgekeken. Naar de komende editie, maar ook naar edities die nog later gaan plaatsvinden. Daarbij wordt altijd vanuit de bezoeker gedacht, benadrukt Van Lokven: "We zijn niet een typisch productiekantoor dat veel materialen in de schuur heeft staan en die spullen wegzet. We kijken echt naar wat er goed bij de sfeer van Lowlands past, bij de bezoekers en bij de dynamiek en logistiek van het festival. Zo werken we overigens altijd, of dat nou hier op Lowlands is of bij de Libelle Zomerweek. Ons doel is dat mensen echt een weekendje weg kunnen zijn, waarbij ze eigenlijk een kleine vakantie meemaken. Daarbij is echt alles even belangrijk. De artiest op het podium is voor ons niet belangrijker dan de wachtrij bij de toiletten en de temperatuur van de douches, het hoort er allemaal bij."

ZESHONDERD PROBLEMEN

Op de vraag hoe complex een productie als Lowlands is, reageert Van Lokven: "Het is vooral groot, maar we werken met een hele set van ontzettend goede en betrouwbare leveranciers die al heel lang met ons meewerken en die ook kunnen meegaan in onze manier van werken. Samen met hen kunnen we het goed plannen en laten uitvoeren, zonder dat het al te spannend wordt." Dat moet overigens ook wel, wat aan Lowlands wordt met zo'n zeshonderd grote en kleine leveranciers gewerkt. "Als die allemaal met één probleem bij ons zouden aankloppen, hebben we dus zeshonderd problemen op te lossen. Een week voor het festival zou dat nog wel kunnen, maar als het op de ochtend van de opening is, dan heb je toch een probleem. We proberen het daarom altijd zo ver in detail voor te produceren, dat we die problemen niet krijgen. Op een gegeven

moment moet de poort gewoon open en uitstellen is geen optie."

SPECIAAL

De opbouw is tot dusverre soepel verlopen, weet Van Lokven. "Er zijn geen gekke dingen gebeurd, maar eigenlijk is dat nooit het geval hier. Het gaat er ontspannen aan toe. Natuurlijk wordt het hectischer naarmate je dichterbij de opening komt, maar dat hoort erbij. Het zwaartepunt zit 'm voor ons in de planning vooraf en in het managen van onze organisatie. Zorgen dat iedereen met de neus dezelfde kant op blijft staan en van elkaar in de gaten houden waar eventuele vertragingen zouden kunnen ontstaan. De organisatie één kant op laten kijken, daar gaat de meeste aandacht naar uit." Van Lokven heeft er zin in en is elk jaar weer trots op Lowlands: "Ik kan me erg identificeren met de bezoekers hier, dat vind ik erg



Specialist op het gebied van bewegingstechnologie voor de evenementenbranche



Neo e-Motion Technology®

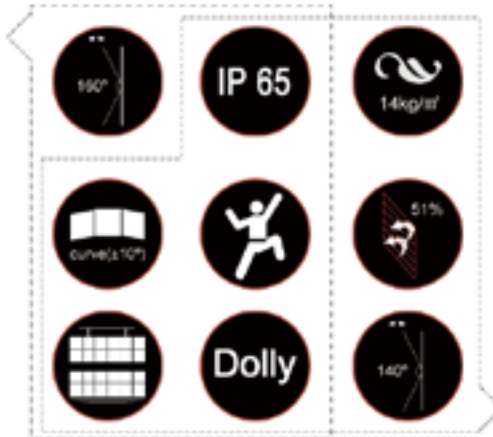
NEO EVENT ENGINEERING

Contactweg 22 - 1014 BH Amsterdam - T 0031 (0) 20 48 88 226

WWW.NEOAMSTERDAM.COM



ROE Visual, Your Touring Partner



MC Series



VANISH 25

ROE Visual Europe

Email: europe@roevisual.com
Addr: Zemkelaan 2a, 9351VA, Leek, The Netherlands.
Tel: +31 50 211 09 90



leuk. Maar het is ook heel eigen, omdat ik door al die jaren heen alle facetten van het festival gezien en gedaan heb. En de manier waarop we het aanpakken, de omvang van het evenement en de leuke mensen waar we het mee doen.....dat is voor mij Lowlands en dat maakt het zo speciaal."

TECHNISCHE PRODUCTIE

Martin Cramer (Uitvoerend Projectleider Techniek) en technisch producent Niels Peeters (allebei Mojo) zijn de verantwoordelijken voor de technische productiekant van Lowlands. Cramer heeft feitelijk de hele technische productie onder zich, waarbij hij zichzelf voornamelijk bezighoudt met de hoofdlijnen, terwijl Peeters het technische productieteam aanstuurt. "Kunstpartijen begeleiden, podiumtechniek, een deel ondersteuning aan de sponsorafdeling en activiteiten, dat werk", legt Peeters uit. "Ik ben vooral ook druk met de aankledingsprojecten, waar we op Lowlands altijd veel aandacht aan besteden. Dat zijn veel langlopende projecten, die we van 'scratch' ontwikkelen met creatieve partijen. Ieder jaar willen we weer innoveren op dat vlak.

Dan komen we bijvoorbeeld op de Design Week een leuke partij tegen. Daar gaan we dan mee om de tafel om iets te doen op Lowlands. Dat kan van alles worden.... een hekwerk, een toren, een nieuwe tent.... een leuk traject is dat." Dit jaar is bijvoorbeeld ontwerper Dennis Parren benaderd voor zo'n project. "Die heeft een soort raket bedacht met driehoekige doeken erin. Het is een toren met een winch erin en custom LED-modules die gekleurde schaduwen projecteren op de doeken. Dat is echt een project van een half jaar geweest. We wisten dat Dennis Parren vorig jaar tijdens GLOW in Eindhoven leuke dingen ging doen, dus toen zijn we daar gaan kijken. Zo zijn we bij hem terechtgekomen", legt Peeters uit.

LABORATORIUM

Het zijn zaken die Lowlands bijzonder maken, vindt ook Martin Cramer. "Je ziet ook dat veel dingen van hier uiteindelijk worden doorgetrokken naar andere festivals. Hier vind je veel zaken uit, dat was van oudsher al zo. Heel veel dingen gebeurden eerst alleen op Lowlands, geen enkel festival in Nederland ging zo ver in dat

randgebeuren. We zijn altijd op zoek naar unieke dingen. Dat wil ook zeggen dat ze vaak niet te koop zijn. Dan moet je het dus zelf ontwikkelen. Ondanks dat het een groot festival is, is het ook een laboratorium waar dingen worden uitgevonden die je later ook op andere plekken kunt tegenkomen."

GELUIDSBEHEERSING

Ook op het gebied van geluidsbeheersing zijn op Lowlands bijzondere dingen ontstaan. Zo bedacht Event Acoustics ooit het meet- en rapportagesysteem MeTrao, waarmee vanaf een afstand tot één kilometer heel secuur metingen verricht kunnen worden. Op die afstand is exact te zeggen op welk podium het geluid bijvoorbeeld te hard is en in welke frequenties 'm dat zit. Daarmee voorkom je dus dat je alle podia zachter moet zetten als het ergens te hard gaat. "Nu kun je het probleem heel specifiek aanpakken", legt Martin Cramer uit. "Het is veel makkelijker om binnen de gestelde voorwaarden te blijven en ze kunnen zelfs al waarschuwen voor het probleem er feitelijk is: 'pas op, het zit eraan te komen.'" Qua geluidsisolatie is het hetzelfde verhaal. Event Acoustics bedacht

jaren geleden de TexLnt Baffles toen North Sea Jazz voor het eerst in Rotterdam ging plaatsvinden. Eenvoudig gezegd zijn het makkelijk te schakelen matten die zijn gevuld met schapenwol, die het geluid helpen beheersen – bijvoorbeeld door het deels tegen te houden. “Die bleken hier prima toe te passen om de geluidsbeheersing beter op orde te krijgen”, vertelt Cramer. Ze hangen bijvoorbeeld in de Bravo tent. Daar blijft het geluid nu beter binnen, waardoor ze daar tot 05.00 uur ’s ochtends op een flink niveau door kunnen feesten, zonder dat er in de omgeving overlast ontstaat. Peeters: “Ook op zulke gebieden zijn we hier een soort kweekvijver. Hier wordt veel ontwikkeld omdat we het hele jaar met Lowlands bezig zijn en we de lat heel hoog leggen, niet alleen voor onszelf, maar ook voor de partijen waar we mee werken.”

HOGE STANDAARD

In dat facet zit volgens Niels Peeters ook de complexiteit van de productie. “Het is niet zo zeer ingewikkeld, maar het is meer de hoge standaard die we onszelf opleggen. We stellen echt hoge eisen aan onszelf en de leveranciers. We doen het al lang en zijn er op gebrand het steeds verder uit te produceren. Dat maakt het wel een heftige klus, maar dat komt echt door het hoge niveau dat je nastreeft en over de hele breedte wil waarmaken.” Martin Cramer noemt het een intense periode: “Een groot evenement, veel podia en veel bijzondere dingen die je vaak voor het eerst doet. Je

DE BIJDRAGE VAN MOJO BARRIERS

Mojo Barriers is vanaf dag één als leverancier betrokken bij Lowlands. “Wij zijn gespecialiseerd in crowd control solutions”, vertelt Alex Borger. “In samenwerking met Mojo Concerts zijn alle barrier layouts tot stand gekomen voor de diverse podia en Mojo Barriers levert alle benodigde stage barriers. Hiervoor leveren we zo’n 600 units, die bestaan uit rechte barriers, hoekbarriers, diverse soorten deursets en kabel doorvoer barriers. Naast deze barriers leveren we ook nog 54 Line Up Gates, die bedoeld zijn om het publiek te doseren bij de entree, de Alpha tent, Silent Disco & Juliet.” Mojo Barriers levert ook coördinatoren en crew voor de op- en afbouw. Met een crew bestaande uit twaalf man worden in één nacht alle materialen afgebroken en in trailers geladen. “Mojo Barriers heeft een dochterbedrijf genaamd The Hardware House en vanuit hier leveren we rubberen matten, kabelgoten, plywood platen, zuurstof en veel handdoeken om al het personeel en de artiesten te voorzien. Tevens verzorgen we ook nog het transport van de decormaterialen die eigendom zijn van Mojo Concerts. Elk jaar weer uit naar een nieuwe editie van dit prachtige festival.”





De bijdrage van All Areas

All Areas verzorgt al sinds jaar en dag de aankleding van onder andere de podia, kleedkamers en diverse cateringtenten. "Wij beginnen ruim twee weken voor de festivaldagen met opbouwen", vertelt Daniëlle van Putten. "We beginnen met de inrichting in het Productiegebied. Ook het gebied van het RTV dorp richten wij compleet in. Vervolgens leggen we tapijt in diverse kleedkamertenten en plaatsen we standbouw wanden. Daarna kunnen we de kleedkamers en portocabins gaan inrichten. In de kleedkamers plaatsen we o.a. bankstellen, hoek- en salontafels, fauteuils, kleedrekken, pas- en make up spiegels, koelkasten, enz.. Ook hangen we verlichting op. In de festivaltenten, leggen we balletvloer (marley) op de podia en rokken we deze netjes af." Alle theaterdoeken op Lowlands worden verzorgd door All Areas. "We een aantal jaar geleden doeken op maat gemaakt, die ieder jaar weer van pas komen. Dit jaar zijn er in twee tenten doeken vervangen. In enkele festivaltenten plaatsen wij ook TexLnt Baffles ter verbetering van de akoestiek. We zorgen op Lowlands altijd voor project managers. Deze zijn aanwezig en bereikbaar gedurende het hele festival. Mocht er onverhoopt bijvoorbeeld ergens een doekje niet meer strak hangen of een passpiegel kapot zijn, zijn deze personen ter plekke om het op te lossen."

bent er het hele jaar met een flink aantal mensen mee bezig en je wil het elk jaar toch weer de beste Lowlands ooit maken. Zolang je die drive hebt, houd je het ook vers. Als ik bij mezelf zou merken dat het routine wordt, dan weet ik ook meteen dat het tijd is om iets anders te gaan doen."

DUIDELIJKHEID

Dat de eisen die LOC7000 en Mojo aan zichzelf stellen hoog zijn, blijkt wel uit het feit dat vorig jaar een European Health & Safety Innovation Award in de wacht werd gesleept voor de nieuwe aanpak om de veiligheid van tijdelijk geplaatste tenten, constructies en installaties te stroomlijnen. Eenvoudig gezegd werd alles geïnventariseerd en werden regels opgesteld waar alles op een festivalterrein moet voldoen. Er wordt dan ook alleen nog maar gewerkt met partijen die aan al die regels voldoen. Martin Cramer: "Zeker na zo'n ramp als op Pukkelpop ga je nadenken hoe je dingen nog beter en veiliger kunt doen. We hadden het al goed voor elkaar hoor, maar je kunt altijd nog stappen zetten. Daar zijn we mee aan de slag gegaan, samen met Maarten van Lokven vooral. Na een heel traject is daar vervolgens een boekwerkje uit voortgekomen met alle voorwaarden die we stel-

len voor alle constructies op ons terrein. Leveranciers weten precies waar ze aan toe zijn en hoe wij willen dat ze de zaken opleveren. Dat schept duidelijkheid. Dat gaat verder dan de Nederlandse regelgeving alleen, we hebben daar een laagje bovenop gelegd. Je loopt hier met heel veel mensen op een terrein en die mensen willen we een positieve onvergetelijke ervaring geven. Dan moet je er alles aan doen om dat in de goede orde te laten verlopen."

RUST

"Alles op het terrein, tot aan de laatste parasol aan toe, is geïndexeerd", vult Niels Peeters aan. "We weten precies wat er moet gebeuren bij bepaalde omstandigheden, zoals harde wind. Alles zit nu op zo'n hoog niveau dat het 'aanvalsplan' dat we eerst hadden – wie doet wát als er ingegrepen moet worden? – eigenlijk niet meer nodig. Tegen de tijd dat het nu mis kan gaan, hebben we het terrein al lang ontruimd. Het levert ontzettend veel rust op en dat is de investering dubbel en dwars waard. Duidelijkheid, daar draait het allemaal om." De nieuwe aanpak werd eerst een paar keer uitgeprobeerd op Lowlands en werd daarna integraal doorgevoerd bij alle projecten van Mojo en LOC7000.

KIPPENVEL

De opbouw loopt zoals gezegd soepel en dus wordt redelijk ontspannen doorgewerkt naar het moment waarop Lowlands 2015 losbarst. Cramer en Peeters kijken er weer naar uit. Cramer: "Het is altijd weer een kippenvelmoment als de poort opengaat en de eerste mensen binnenkomen. Gedurende het weekend loop ik veel over het terrein. Daar maak je veel mee en spreek je veel mensen. Dan heb je een aaneenschakeling van bijzondere momenten. Dingen die je mensen ziet doen, artiesten die je boven zichzelf ziet uitstijgen omdat de vibe zo goed is. Als ik er nu over praat heb ik het kippenvel al op mijn armen staan. Ik begeef me graag tussen het publiek. Gewoon ergens gaan zitten en dingen beleven, dat maakt het bijzonder." Peeters: "Voor mij zitten de trots en tevredenheid in heel modulaire dingen. Het is niet één algemeen gevoel. Als je een jaar met een project bezig bent geweest, het wordt uit de trailer gehaald en overleind gezet...dat vind ik kicken. Natuurlijk ervaar je overal ook die energie, maar dat is bij heel veel concerten zo. Daarom zijn het meer die specifieke dingen, dat kan echt per object zijn. Maar dat we trots zijn op Lowlands, dat is zeker."